OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus
Innehållsansvar: Jenny Andersson, (jenol4), Hygiensjuksköterska
Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad
Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare
Giltig från: 2026-08-18
Giltig till: 2028-08-18

Patienttransport med hjälp av FFSS servicepersonal och patienttransportörer – vårdhygieniska rekommendationer

Förändringar sedan föregående version

Redaktionella ändringar.

Sammanfattning

Följsamhet till basala hygienrutiner, inklusive användande av personlig skyddsutrustning, bryter smittvägar vilket har betydelse för såväl patientsäkerhet som arbetarskydd. Rutinen sammanfattar patienttransportörs och vårdverksamhets åtaganden för att patienttransport ska kunna ske smittsäkert.

Bakgrund och syfte

Genom att alltid tillämpa basala hygienrutiner förebyggs smittspridning, oavsett om patienten har en känd smitta eller ej [1-4].

Rutinen syftar till att tydliggöra grundläggande hygienrutiner för patienttransportör, samt till att vårdens ansvar för att patienttransport ska kunna ske på ett smittsäkert sätt med hjälp av transportör.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Förutsättningar

Ansvar

Transportörens ansvar

Att tillämpa basala hygienrutiner.

Handdesinfektion:

- före och efter patientkontakt, använd rikligt med handdesinfektionsmedel.

Handtvätt:

- När händerna är synligt smutsiga.
- Alltid efter kontakt med patient som har kräkning och/eller diarré.
- Alltid före livsmedelshantering (även egen fika).

Handskar:

- Vid kontakt med kroppsvätskor.
- Tänk på att inte omväxlande beröra smutsigt och rent och att byta handskar mellan olika moment.
- Desinfektera händerna före och efter handskanvändning.

Plastförkläde:

- Vid direkt kroppskontakt med patient och vid risk för stänk av kroppsvätskor. Finns inte förkläde och kläderna blir nedsmutsade, byt till rena kläder.

Händer och underarmar:

- Ska hållas fria från armbandsur, smycken, bandage, förband, stödskenor eller motsvarande. Naglarna ska vara korta och fria från konstgjort material.

Arbetsdräkten:

- Ska ha korta ärmar, bytas dagligen och om den blir förorenad.

Munskydd och visir/skyddsglasögon:

- Ska användas när det finns risk för stänk mot ansiktet samt till exempel vid transport av patient med luftvägssmitta.
- Alla som har patientkontakt bör ha kunskap om sin immunitet och vaccinationer, exempelvis tuberkulos, vattkoppor och mässling.

Andningsskydd:

- Vid misstänkt eller konstaterad luftburen smitta, exempelvis mässling eller smittsam lungtuberkulos.

Vårdenhetens ansvar

Att:

- rapportera till mottagande enhet om patienten har en känd eller misstänkt smitta eller vårdhygieniska riskfaktorer.
- rapportera till transportör och mottagande enhet vad som krävs för att transport och mottagande ska kunna ske på ett patient- och smittsäkert sätt, exempelvis om patienten inte ska placeras i väntrum eller korridor p.g.a. smitta eller vårdhygieniska riskfaktorer (t.ex. mag-tarm eller luftvägssymtom)
- rapportera till transportör vilken personlig skyddsutrustning transportören behöver
- patientens medicinska tillstånd tillåter transport med transportör
- se till att patientens säng, brits och rullstol är synligt ren inför transport, samt att säng är renbäddad om patienten ska till operation
- se till att patientkläder, sängkläder och förband är synligt rena
- inför transport förse patient med misstänkt eller konstaterad luftvägssmitta med munskydd om så är möjligt, i andra hand papper att hosta i och plastpåse för avfall
- förse patient som är illamående med kräkpåse och papper

Utförande

- Transport beställs av vårdenheten i Columna.

- Vid känd eller misstänkt smitta, förekomst av vårdhygieniska riskfaktorer, eller annat som kräver transportörens särskilda uppmärksamhet skriver vårdenheten i Columnas kommentarsfält, i samband med beställningen **”smitta”** eller **”kontakta personal”**.
- Transportör ringer till angivet telefonnummer i beställning för att meddela att hen är på väg, så att vårdpersonal kan möta upp vid transportörens ankomst för dialog.
- Om vårdpersonal trots ovanstående inte möter upp transportör vid ankomst kan transportören ringa efter vårdpersonal via telefonnummer angivet på whiteboard i respektive vårdmodul.

Innehållsansvarig

Jenny Andersson, hygiensjuksköterska, vårdhygien, SÄS

Innehållsgranskare

Zeina Zimmerman, utvecklingsledare, SÄS

Remissinstans

Salija Racipovic, enhetschef, FFSS Intern service

Källförteckning

- Basala hygienrutiner vid SÄS, 2026. Basala hygienrutiner och klädregler vid SÄS.pdf
- SFS 2017:30, Hälso- och sjukvårdslagen. Svensk författningssamling. www.riksdagen.se under rubrik *Dokument & lagar*
- SOSFS 2015:10, Basal hygien i vård och omsorg. Socialstyrelsens författningssamling. www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2015-5-10.pdf
- AMF 2018:4 Smittrisker. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om smittrisker. Arbetsmiljöverkets föreskrifter (av.se)

www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/smittrisker-afs-20184

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Jenny Andersson, (jenol4), Hygiensjuksköterska

Granskad av: Jenny Andersson, (jenol4), Hygiensjuksköterska, Zeina Zimmerman, (zeife), Utvecklingsledare

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9642-738863596-301

Version: 9.0

Giltig från: 2026-08-18

Giltig till: 2028-08-18